

OPINIE

WIESLAW MASLOWSKI,

Amerikaanse onderzoeker, over de opwarming van de aarde

'Al over zes jaar, in 2013, kan het drijvende zee-ijs rond de Noordpool 's zomers bijna helemaal verdwenen zijn.'

NRC Handelsblad

AL GORE,

Voormalig Amerikaans vicepresident, tijdens de klimaatconferentie in Bali

'Wat jullie hier vandaag als het maximaal haalbare beschouwen, is nog steeds ruim beneden de minimumvereiste om het probleem op te lossen.'

The Wall Street Journal

COMMENTATOR,

Over de poging van de centrale bankiers om het markt sentiment te verbeteren

'We kunnen hopen dat een vreedzame kerst de sfeer op de markten in januari helpt te verbeteren. Maar laat u niet misleiden: we kunnen niet meer doen dan hopen.'

The Economist

ZATERDAG 15 DECEMBER 2007

TELECOM Verplichte openstelling netwerken bevordert enkel kortetermijnconcurrentie

BREEDBANDCONCURRENTIE
OP LANGE TERMIJN GEWENST

■ Er is nood aan een sectorbeleid dat de concurrentie tussen breedbandnetwerken stimuleert. Maar het is geen goed idee om zowel Belgacom als Telenet te verplichten hun breedbandnetwerk open te stellen. Dat zou toetreders minder stimuleren om te investeren in mobiele platformen.

Jan Bouckaert

docent concurrentiebeleid

Na tien jaar liberalisering heeft de Belgische markt een commerciële en technologische metamorfose ondergaan. Telefonie en internet passeren via de kabel en televisie kunnen we eveneens ontvangen via onze telefoonlijnen. Concurrentie op het niveau van de geregelde diensten vindt plaats op het netwerk van Belgacom. Telenet en Belgacom strijden vanuit onderscheiden platformen voor vaste telefonie, internet en televisie.

Met meer kabelaansluitingen dan vaste telefoonaansluitingen is België een uitzonderlijk land. Daardoor kan Telenet in een steeds groeiende breedbandmarkt dicht concurreren met het kernnetwerk van Belgacom. Om de concurrentie in de televisiemarkt aan te gaan investeert Belgacom in een glasvezelnetwerk (VDSL). Dat biedt hen een breedbandplatform om, net als Telenet, digitale interactieve televisie aan te bieden.

Er gaan stemmen op om ook de kabel verplicht open te stellen voor concurrerende toetreders in breedbanddiensten. De onderliggende argumentatie is dat dan meer concurrenten kunnen toetreden.

Twee recente ontwikkelingen in België maken dat thema vandaag bijzonder

Belgacom en Telenet verplichten hun breedbandnetwerk open te stellen, zet concurrenten niet aan tot innoveren.

FOTO'S: BLOOMBERG EN IVA

actueel. Ten eerste is er de overname door Telenet van de televisiediensten van Interkabel (INDI). Dat versterkt de positie van Telenet in Vlaanderen aanzienlijk. Daarenboven heeft Telenet ook de ambitie om allianties te sluiten met de kabelmaatschappijen in het zuiden van het land. Telenet heeft een nationaal marktaandeel in de breedbandmarkt van 37 procent en in Vlaanderen ongeveer 55 procent.

Ten tweede zijn er de plannen van de nationale telecomregulator BIPT om Belgacom te verplichten zijn VDSL-netwerk open te stellen. Dat gebeurt net op het moment dat het aanzienlijke risicovolle investeringen maakt voor de verdere uitbouw van digitale televisiediensten. Telenet is aan geen enkele vorm van verplichte toegang onderworpen en Belgacom heeft geen dominantie in de markt voor televisiediensten.

Een belangrijke vraag is of voor die re-

guleringsreflexen een vergelijkbare economische basis bestaat als tien jaar geleden. Toen was er duidelijk een economische basis voor een specifieke vorm van liberalisering: geregelde concurrentie. De voormalige monopolist Belgacom was enkel om historische redenen eigenaar van het netwerk, dat bovendien essentieel was om concurrentie op korte termijn te introduceren. Daarom kregen toetreders het recht om, tegen geregelde prijzen, gebruik te maken van de infrastructuur. Belgacom legt zijn VDSL-netwerk nu aan met middelen die het in een, onder de gecorrigeerde voorwaarden van regulering, geliberaliseerde markt zelf heeft verdiend.

De regulator bepaalt wel dat de geregelde toegangsprijzen een vergoeding bevatten ter compensatie en aanmoediging van dergelijke investeringen. Maar die vergoedingen hebben voor de alternatieve aanbieders het karakter van

variabele ('vermijdbare') kosten, terwijl die investering voor Belgacom niet-recupereerbare ('verzonken') kosten zijn. Alle risico's blijven dus bij de investeerder liggen.

Verplichte openstelling van een lopende investering voor nieuwe, niet-historisch geërfde diensten, heeft veel weg van een hold-up. Zo'n aanpak zet een rem op toekomstige investeringen en fnuikt innovaties. Het verhoogt concurrentie op korte termijn maar vertraagt langetermijnconcurrentie in de breedbandmarkt en is bijgevolg nefast voor langetermijngroei.

Even relevant is de vraag of de regulator het kabelnetwerk van Telenet verplicht moet openstellen. Het BIPT zou op dit moment onderzoeken of de nieuwe Europese aanbevelingen ruimte laten voor het verplicht openstellen voor de concurrentie van breedband via de kabel. Als Telenet en Belgacom hun

breedbandnetwerk verplicht moeten openstellen, kunnen we verwachten dat consumenten, vanwege omschakelkosten, vooral van aanbieder zullen veranderen op hetzelfde netwerk.

Dat bevordert kortetermijnconcurrentie op hetzelfde netwerk, maar niet tussen netwerken. De netwerken zullen in de eerste plaats hun marktaandeel willen behouden op hun eigen infrastructuur. Ze zullen dus minder geneigd én in staat zijn een dynamische kwaliteits- en prijsconcurrentie te voeren om klanten van elkaars netwerk aan te trekken. Bovendien zal het negatieve effect van verplichte lage toegangsprijzen op risicovolle investeringen beide netwerken treffen.

Verplichte openstelling van een lopende investering voor nieuwe, niet-historisch geërfde diensten, heeft veel weg van een hold-up.

Ten slotte, als toegang verplicht wordt op de twee gevestigde netwerken, hebben toetreders minder prikkels om te investeren in veelbelovende mobiele platformen.

COMPETITIEVE PRIJZEN

De breedbandmarkt krijgt een steeds belangrijker plaats in onze economie. Daarom is het van groot belang de economische doelstellingen van een goede breedbandregulering in het oog te houden. Die zijn: promotie van het breedbandaanbod voor elke consument tegen competitieve prijzen, een platformneutrale breedbandregulering die van toepassing is op elke beschikbare technolo-

gie (kabelmodem, A/VDSL, DVB, enzovoort), en een optimaal investerings- en innovatieklimaat voor de lange termijn.

Een belangrijke economische afweging bij regulering bestaat erin om enerzijds welvaartswinsten op korte termijn veilig te stellen (lage toegangsprijzen opleggen) en anderzijds welvaartswinsten op lange termijn te garanderen (hoge toegangsprijzen toelaten). In het eerste scenario kunnen investeerders hun risicovolle investeringen moeilijker recupereren, en daardoor ontmoedigd worden. Daarnaast is een centrale doelstelling van het liberaliseringsproces in de talrijke netwerkindustriën nog steeds dat waar concurrentie zich beter en beter ontwikkelt, regulering stilaan plaats maakt voor het mededingingsrecht. 'Regulering indien mogelijk' mag geen defaultoptie worden.

KOSTEN EN BATEN

Bij elke overheidsinterventie moeten kosten en baten worden afgewogen. Eric Van Heesvelde, de voorzitter van het BIPT, stelt terecht dat de kosten van een functionele opsplitsing van een dominante operator moeten worden afgewogen tegen de mogelijke voordelen voor de consument.

Een soortgelijke redenering dient zich aan als de regulator overweegt de kabel- en VDSL-netwerken open te stellen. De centrale vraag luidt of de extra kortetermijnconcurrentie op elk netwerk, door verplichte toegang aan alternatieve aanbieders (the mavericks), opweegt tegen langetermijnconcurrentie tussen investeerders die juist vergoed worden voor genomen risico's. Of anders gezegd: wat zijn de langetermijnvoordelen voor de consument als de twee belangrijkste netwerkoperatoren hun netwerk niet hoeven open te stellen?

Het huidige breedbandlandschap in België is een uitgelezen moment om de vraag te stellen of regulering beter presteert dan 'competition on the merits'.

■ Jan Bouckaert doceert concurrentiebeleid en regelgeving aan de Universiteit Antwerpen.

Peter van Straaten

"WE KUNNEN TOEGEVOEGDE WAARDE VERDIENEN, MAAR WILLEN WE DAN DE VERDIENSTEN NIET VERLIEZEN?"

De Tijd

HOOFDREDACTEUR
Frank Demets
(hoofdredacteur@tijd.be)

ADRES
Mediafin, Havenlaan 86C,
bus 309, 1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 423.16.11
op werkdagen van 8u30 tot 18u

ABONNEMENTEN & DISTRIBUTIE
Tel. +32 (0)2 454.28.53,
Fax +32 (0)2 454.28.32 - abo@tijd.be

REDACTIE
Tel. +32 (0)2 423.18.40,
Fax +32 (0)2 423.18.15
lezers: mediafin@tijd.be,
Persberichten: persberichten@tijd.be
Optiek: optiek@tijd.be

POSTREGISTRATIE
Uitgeverij De Persgroep NV
000-022559-77

BTW-NUMMER 404.800.301

ADVERTENTIES
Trustmedia
Tel. (0)2 422 05 11,
Fax (0)2 422 05 10
adinfo.be@trustmedia.be

DE TIJD is een uitgave van Mediafin

mediafin

ALGEMEEN DIRECTEUR
Dirk Vaejhe
DIRECTEUR PUBLICATIES
Geert Wellens
REDACTIE DIRECTEUR
Frederik Delaplace
FINANCIËEL DIRECTEUR
Tom Enckels

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:
DIRK VAEJHE, HAVENLAAN 86C, BUS 309, 1000 BRUSSEL

SOCIAAL Grootste actievoerders liggen mee aan de basis van aftakeling koopkracht

Vakbonden betogen tegen zichzelf

■ De bonden betogen vandaag tegen de dalende koopkracht en voor een snelle regeringsvorming. Maar eigenlijk betogen de vakbonden tegen zichzelf, want ze zijn mee verantwoordelijk voor de aftakeling van de koopkracht waarvan de bevolking terecht wakker ligt.

Ivan Sabbe

bedrijfsleider en covoorzitter van Lijst Dedecker

De klachten over dalende koopkracht van onze Vlaamse werknemers zijn terecht. Maar het verlies aan koopkracht is ook merkwaardig. De lonen zijn sinds jaar en dag geïndexeerd en daarbovenop hebben de vakbonden jaarlijks belangrijke loonsverhogingen afgedwongen. En toch stijgen de nettokosten van het levensonderhoud van een modaal gezin tussen 2 en 3 procent sneller dan de gezondheidsindex. In de realiteit ligt de inflatie voor een modaal gezinsbudget tussen 5 en 5,5 procent.

Er zijn meerdere oorzaken. Om te beginnen weerspiegelt de gezondheidsindex de koopkracht niet meer helemaal. Accijnszware producten zoals brandstoffen en tabak zijn niet opgenomen in de index, innovatieve producten die snel goedkoper werden, zijn dan weer vroegtijdig opgenomen. Maar veruit de voornaamste vertekening komt door de sluipende verhoging van de belastingdruk. Nieuwe nationale, gemeentelijke en provinciale belastingen, superboetes en de sluipende toename van de directe belastingen door progressieve belastingen wegen zwaar door op het netto besteedbaar inkomen.

Die indexmanipulaties hebben tot gevolg dat inkomens slechts gedeeltelijk

met de werkelijke kosten voor levensonderhoud meegroeien en de koopkracht van de gezinnen sluipend afkalft.

Op Noorwegen na heeft België de hoogste productiviteit ter wereld. Onze arbeiders, bedienden, ondernemers, boeren en vrije beroepen leveren de op een na hoogste toegevoegde waarde per gewerkt uur, en de derde toegevoegde waarde per actief lid van de bevolking. Dat zou ons de op een of twee na hoogste koopkracht ter wereld moeten opleveren. Desondanks halen we slechts de twaalfde plaats van de OESO-staten.

ZWAKKE OVERHEIDSEFFICIËNTIE

Maar onze uitzonderlijke productiviteit in de privésector staat in schril contrast tot de uitermate zwakke overheids-efficiëntie. Volgens onderzoek van de Europese Centrale Bank (ECB) heeft de Belgische overheid de op twee na laagste efficiëntie van 23 OESO-landen. Dat ligt niet aan de vadsigheid van onze ambtenaren. Hun ijver en inzet zijn alom bekend en geroemd. Maar zij moeten hun energie verspillen aan totaal onproductieve taken, aan opdrachten die geen maatschappelijke meerwaarde opleveren, of aan dienstverlening die de privésector veel goedkoper kan leveren.

Bovendien werken ze onder een archaïsche hiërarchie met overbodige beleidsniveaus, in verzuilde structuren die verziekt zijn van politieke benoemingen en bovendien slecht worden gemanageerd. Maar vooral de complexe staatsstructuur met zijn consumptiefederalisme, de

betuttelingsdrang en de rechtsonzekerheid werken verlamdend en zijn nefast voor onze koopkracht. De laagproductieve overheid trekt onze globale productiviteit naar omlaag en sluit elk uitzicht op reële koopkrachtverhoging uit.

Wat de bonden verkopen als 'federale solidariteit' heeft niets met vrijwillige lotsverbondenheid te maken. Het gaat om afgedwongen interregionale transfers om een uitzichtloze maatschappijstructuur te financieren. Wat vakbonden eufemistisch eisen onder de noemer van een meer evenwichtige fiscaliteit is niets anders dan een roep om een belastingstructuur die een slinkende groep productieven nog meer demotiveert.

Het herdenken van ons fiscaal regime wordt een dringende noodzaak.

Willen we de koopkracht herstellen, dan moeten we in de eerste plaats de koek groter maken. En onze toegevoegde waarde kunnen we maar vermeerdere door meer werken, of door een grotere spaarpot aan te leggen. Het beleid en de fiscaliteit moeten dat dan ook aanmoedigen. Het syndicale gratisverhaal van een overheid die koopkracht of maatschappelijke zekerheid uit het niets genereert, is een illusie. Elke euro die de overheid uitdeelt of spendeert, komt elders vandaan.

De waarheid is dat méér staat en een groter overheidsbeslag de welvaarts-groei en de koopkracht aantasten. Het buitensporige etatisme kost handenvol geld, geld dat de productieve sector veel zinvoller kan aanwenden, met werkelijke koopkrachtversterking als gevolg.

Met een overheidsbeslag dat dicht tegen de helft van het bruto binnenlands product aanschurkt, behoort België tot de absolute wereldtop van de meest etatistische landen in de geïndustrialiseerde wereld. Komt daar nog bij dat België de meest demotiverende belastingstructuur van Europa heeft. Niet alleen omdat onze belastingen steil progressief zijn, maar vooral omdat België slechts 28,8 procent van zijn belastingen uit consumptie haalt. Het herdenken van ons fiscaal regime is meer dan ooit een dringende noodzaak.

Het cynische aan de betoging van vandaag is dat de bonden een belangrijke, zo niet de belangrijkste verantwoordelijkheid dragen voor de dalende koopkracht. In talloze overlegstructuren hebben ze hun stempel gedrukt op het beleid. Met hun etatistische verhaal vertegenwoordigen ze al lang niet meer de rechtmatige belangen en maatschappijvisie van de Vlaamse werknemer. Dat de vakbonden op straat komen voor meer koopkracht, terwijl ze zelf aan de basis lagen van de aftakeling, is ronduit hypocriet.

De aanklacht van de hardwerkende mensen tegen de daling van hun koopkracht is dus terecht. Maar ze worden voorgelogen over wie verantwoordelijk is voor die evolutie, want de schuldigen lopen vooraan in hun eigen betoging. De vakbonden betogen tegen zichzelf.

■ Ivan Sabbe is bedrijfsleider en covoorzitter van Lijst Dedecker.